

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет агробіологічний
(назва)
20 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина

Спеціальність Н1 Агрономія

Освітня програма «Агрономія»

Агробіологічний факультет

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації,

к. філос. н., доцент Кичкирук Т.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ

Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін навчального плану, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього

Вивчення дисципліни певною мірою пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, економічною теорією тощо.

У свою чергу, знання дисципліни "Філософія" є методологічною основою вивчення не тільки гуманітарних та суспільно-політичних, а й природничих та технічних дисциплін.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень			
Освітній ступінь	Бакалавр		
Спеціальність	Н1 Агрономія		
Освітня програма	Агрономія		
Характеристика навчальної дисципліни			
Вид	Обов'язкова		
Загальна кількість годин	90		
Кількість кредитів ECTS	3		
Кількість змістових модулів	3		
Форма контролю	Екзамен		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання			
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти	
Рік підготовки	1	2	
Семестр	2	2	
Лекційні заняття	15 год.	4	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4	
Самостійна робота	45 год.		
Індивідуальні			
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	-	

1. Мета та компетентності навчальної дисципліни

Мета - формування знань з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії, світоглядно-методологічна підготовка студентів, формування їх філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів агрономічного профілю та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПР 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПР 3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма					Заочна форма		
	тижні	усього	лекції	семінари	с.р.	усього	лекції	семінари
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Історія філософської проблематики Заходу і Сходу								
Тема 1. Філософська пропедевтика. Екоцентризм як напрям	1	8	1	2			1	1

екологічної етики.									
Тема 2. Історія філософії Сходу.	2,3	11	2	4					
Тема 3. Історія філософії Заходу.	4,5	11	2	4					
Разом за модулем 1		30	5	10		2	1	1	
Змістовий модуль 2. Філософське розуміння світу: теоретичні і прикладні виміри									
Тема 4. Буття як філософська проблема.	6,7	11	2	4					
Тема 5. Свідомість як ідеальне буття.	8,9	11	2	4					
Тема 6. Пізнання як предмет філософського аналізу.	10,11	11	2	4					
Разом за модулем 2		33	6	12		1	1		
Змістовий модуль 3. Філософія людини, природи, суспільства									
Тема 7. Філософська антропологія.	12,13	13	2	4			1		
Тема 8. Філософські проблеми сучасності.	14,15	14	2	4					1
Разом за модулем 3		27	4	8	45	2	1		1
Усього годин		90	15	30	45	8	4	4	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика. Екоцентризм як напрям екологічної етики.	1
2	Історія філософії Сходу.	2
3	Історія філософії Заходу.	2
4	Буття як філософська проблема.	2
5	Свідомість як ідеальне буття.	2
6	Пізнання як предмет філософського аналізу.	2
7	Філософська антропологія.	2
8	Філософські проблеми сучасності.	2
Разом		15

4. Теми семінарських занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика. Екоцентризм як напрям екологічної етики.	2
2	Філософія Давнього Сходу.	4
3	Історія філософії Заходу.	4
4	Буття як філософська проблема.	4
5	Свідомість як ідеальне буття.	4
6	Пізнавальна активність людини.	4
7	Філософська антропологія.	4
8	Філософські проблеми сучасності.	4
Разом		30

5. Самостійна робота

Формою самостійної роботи є реферат. Реферат має бути присвячений актуальним теоретичним і методологічним проблемам філософського пізнання, аналізу проблем людини, суспільства, природи.

Разом – 45 год.

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитуванн;
- співбесіда;
- екзамен;
- тестування;
- реферати.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- наочний метод (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Історія філософської проблематики Заходу і Сходу		
Лекція 1. Філософська пропедевтика. Екоцентризм як напрям екологічної етики.	ПР 1, 2. Знати базові філософські <u>поняття</u> Вміти визначати власний світогляд. Вміти застосовувати теоретичні знання для пояснення механізму формування світогляду, виникнення певних історичних типів світогляду. Знати основні етапи становлення античної філософії. Вміти пояснити процес виникнення і розвитку європейського менталітету на основі античної філософії. Пояснити особливості духовного розвитку країн Давнього Сходу: Індії, Китаю. Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства.	-
Семінарське заняття 1. Філософська пропедевтика. Екоцентризм як напрям екологічної етики.		20
Лекція 2. Історія філософії Сходу.		-
Семінарське заняття 2. Філософія Давнього Сходу.		25
Лекція 3. Історія філософії Заходу.		-
Семінарське заняття 3. Історія філософії Заходу.		25
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Філософське розуміння світу: теоретичні і прикладні виміри		
Лекція 4. Буття як філософська проблема.	ПР 2, 3. Знати різні теорії буття, вміти аналізувати сучасні теорії походження всесвіту, зокрема, з позиції спеціалістів у галузі природничих наук Знати основні механізми пізнавального процесу; теорії походження свідомості; Вміти пояснити такі феномени як інтуїція, віра, розум, пам'ять Застосовувати набуті	-
Семінарське заняття 4. Буття як філософська проблема.		20
Лекція 5. Свідомість як ідеальне буття.		-
Семінарське заняття 5. Свідомість як ідеальне буття.		25
Лекція 6. Пізнання як предмет філософського аналізу.		-
Семінарське заняття 6. Пізнавальна активність людини.		25
Модульна контрольна робота 2		30

	знання в особистому житті та професійній діяльності	
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Філософське розуміння світу: теоретичні і прикладні виміри		
Лекція 7. Філософська антропологія.	ПР 2, 3.	-
Семінарське заняття 7. Філософська антропологія.	Знати основні теорії походження людини і суспільства.	25
Лекція 8. Філософські проблеми сучасності.	Вміти аналізувати сучасні соціальні процеси.	-
Семінарське заняття 8. Філософські проблеми сучасності.	Вміти аналізувати проблеми, які виникли зі створенням штучного інтелекту і мережевих систем.	20
Самостійна робота		25
Модульна контрольна робота 3	Вміти визначити свою культурну ідентичність, знати принципи спілкування у міжкультурному діалозі Розуміти поняття свободи і відповідальності. Усвідомлювати цінності громадянського суспільства. Виявити ступінь підготовки студентів до науково-дослідної роботи, сприяти розвитку у них здатності здійснювати науковий аналіз природних і суспільних процесів, явищ сучасного життя, підвищити рівень філософської культури Розробити етичні принципи, які допоможуть агрономам та іншим учасникам сільськогосподарського сектору діяти відповідно до принципів сталого розвитку та соціальної справедливості Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності. Зберігати і примножувати культурні, етичні, цивілізаційні цінності.	30

Всього за модулем 3		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен/залік		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100
		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9 Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3916>)
- Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
- Науковий вісник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/SocGum/Gileya32/F4_doc.pdf
- Наука і освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/SocGum/NIO/metod/sagk.htm..>
- Філософська думка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dumka.ho.ua/books_hf.htm.
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- Кичирук Т.В., Матвієнко І.С. Філософія: навчально-методичний посібник. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2023.
- Кичирук Т.В., Матвієнко І.С. Практикум з філософії. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2023.
- Кичирук Т.В. Соціальна філософія: навчально-методичний посібник – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2022.
- Методичні вказівки з дисципліни «Філософія» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» агробіологічного факультету, . – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2023. 161 с.

- Методичні вказівки з дисципліни «Філософія» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» агробіологічного факультету, – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 161 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. Київ : Либідь, 2019. 408 с.
2. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Київ: Кондор, 2020. 356 с.
3. Бойко О. Філософія: курс лекцій: У 2-х ч / [уклад. О. Бойко]. – Суми, 2019. – Ч. 1. Історія світової та української філософії. – 187 с.
4. Бойко О. Філософія: курс лекцій: У 2-х ч / [уклад. О. Бойко]. – Суми, 2019. – Ч. 2. Філософські системи. – 179 с.
5. Губерський Л. Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. Л. Губерського – К.: Знання, 2019. – 621 с.
6. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій: навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 3-тє видання, перероб. і доповн. Львів: «Магнолія плюс»; видавець СПД ФО В.М. Піча, 2020. 506 с.
7. Касьян В. І. Філософія [Текст]: відповіді на питання екзаменац. білетів: навч. посіб. Київ: Знання, 2022. 347 с.

допоміжні:

1. Вільчинський Ю.М. Філософія історії: теорія взаємопроникнення часу і вічності: [лекції]. Київ: Поліграфкнига, 2019. 360 с.
2. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 639 с.
3. Філософія: хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.: у 2 т. / [авт.-упоряд.: І. С. Добронравова та ін.] Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2020. Т. 2: Теоретична та практична філософія. 2010. 431 с.
4. Філософія історії: підручник / О. А. Габріелян, І. І. Кальной, О. П. Цветков. Київ: Академвидав, 2020. 213 с.
5. Філософія XX-XXI століть: імена: біограф. словник / [уклад.Ю. В. Омельченко]. Київ: Фенікс, 2021. 211 с.
6. Філософія інформаційних комунікацій: монографія / О. П. Дзьобань; Нац. акад. прав. наук України, Н.-д. центр прав. інф-ки. Харків: Майдан, 2021. 223 с.
7. Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2019. 591 с.
8. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / Кремень В.Г., Ільїн В.В. Київ : Книга, 2019. 528 с.
9. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2022.